

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupeného JUDr. Margitou Dostálovou, advokátkou, se sídlem Šumavská 31, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2007, č. j. OAM - 1 - 827/VL - 10 - 05 - 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 3. 2009, č. j. 63 Az 113/2007 - 32,

takto:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 3. 2009, č. j. 63 Az 113/2007 - 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce JUDr. Margitě Dostálové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2007, č. j. OAM - 1 - 827/VL - 10 - 05 - 2007. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu.

Podle žalovaného nelze důvodům pro udělení azylu podřadit obavy z opakované hospitalizace v psychiatrické léčebně, potíže ekonomického charakteru ve vlasti a nesouhlas s postupem policie, kdy byl žadatel v minulosti podezírán z kriminálního činu. Při posouzení těchto vyjmenovaných skutečností správní orgán shledal, že se jedná výhradně o záležitosti odlišné od důvodů pro azylové řízení relevantních. Ve vztahu k posouzení doplňkové ochrany žalovaný pouze obšírně ocitoval právní úpravu a pak konstatoval, že „žadatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možno vážné újmě podřadit.“ Z uvedených důvodů žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou.

Krajský soud vyšel při posouzení věci z toho, že pokud žalobce opustil vlast z obav z opakované hospitalizace v psychiatrické léčebně, z důvodu potíží ekonomického charakteru a z důvodu nesouhlasu s postupem policie při podezření z trestného činu, nejedná se o důvody podřaditelné pod azylově relevantní. Skutečnost, že žalobce není spokojen s úrovní zdravotní péče v zemi původu, není zákonným důvodem pro udělení azylu. Má-li být splněna podmínka odůvodněného strachu z pronásledování, musí k tomuto pronásledování docházet ze strany veřejné, a to státní moci. Za sociální skupinu dále nemůže být považována skupina duševně nemocných lidí, neboť se nejedná o objektivní ověřitelnou skutečnost, ale o pocit, jímž v určité fázi svého života může trpět jakýkoli člověk. Ve vztahu k doplňkové ochraně pak uvedl, že obavy ze špatných zákonů o psychiatrii a o právech občanů nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy. Z uvedených důvodů žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Stěžovatel ve stručné kasační stížnosti nejprve uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), které následně doplnil o lékařské zprávy, popisující jeho psychický stav a doporučující další léčbu. Léčbu v Rusku odmítá, protože při ní dochází k porušování lidských práv a rád by se léčil a žil v ČR. Dále polemizuje s právním názorem soudu, pokud soud v odůvodnění rozsudku tvrdí, že sociální skupina duševně nemocných není sociální skupinou, neboť jejím členem může být kdokoli. Tento závěr je podle stěžovatele mylný - stěžovatel má na mysli jen lidi, kteří psychiatrickou péči potřebují a budou umístěni do léčebny. V otázce nelidského zacházení v léčebnách odkazuje na žalobu. Dále jako stížní důvod uvádí, že jeho nemoc nebyla posuzována jako důvod pro udělení humanitárního azylu. V závěru stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozsudku postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 s. ř. s. a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel se v ní dovolává přípustných důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná. V průběhu řízení byla podána žádost zástupkyně stěžovatele o sdělení, kdy bylo napadené rozhodnutí stěžovateli doručeno, aby mohla tento povinný údaj ve smyslu § 106 odst. 1 s. ř. s. doplnit. K tomuto požadavku soud zaujal

stanovisko odvozené z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2004, č. j. 3 Azs 85/2004 - 49, kde bylo vysloveno, že „neobsahuje-li kasační stížnost údaj o dni doručení rozhodnutí krajského soudu žalobci (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), není to bez dalšího důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti, neboť den doručení napadeného rozhodnutí žalobci je soudům znám z úřední činnosti.“ Nejednalo se tedy o vadu kasační stížnosti s reálným vlivem na podstatu věci, či na projednání a rozhodnutí věci.

Nejvyšší správní soud se proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval dále otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu se zdejší soud podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006 (případně ze dne 4. 5. 2006, sp. zn. 2 Azs 40/2006, obě dostupná na www.nssoud.cz), kde dospěl k následujícímu závěru: „Znaky pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Dle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.
- 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.“

Dále bylo v citovaných rozhodnutích zdůrazněno, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V daném případě si rozhodnutí věcné projednání zasluhuje, a to z důvodu uvedeného sub 4) kritérií přijatelnosti, a to pro zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Konkrétně se jedná o pochybení krajského soudu spočívající v částečné nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. a/ a d/ s. ř. s.), jakož i v dílčím nesprávném posouzení právní otázky, jak bude vysvětleno níže. Kasační stížnost je za těchto okolností přijatelná. K otázce nepřezkoumatelnosti ještě Nejvyšší správní soud poznamenává, že tento soud jakožto kasační soud je v zásadě soudem přezkumným. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tomuto základnímu atributu jeho rozhodovací činnosti do značné míry brání, jak již bylo podrobně osvětleno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49. Nepřezkoumatelnost je vadou natolik závažnou, že se jí soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 3 s. ř. s.).

Nejprve je třeba uvést, že v daném případě krajský soud při zamítnutí žaloby vyšel mj. z dílčí úvahy, že za sociální skupinu nemůže být považována skupina duševně nemocných lidí, neboť se nejedná o objektivní ověřitelnou skutečnost, ale o pocit, jímž v určité fázi svého života může trpět jakýkoli člověk. V tomto bodě se lze ztotožnit se stěžovatelem, že úvaha soudu, tak jak byla vyjádřena, zjevně není správná. Stěžovatel zjevně neměl na mysli skupinu osob, která se pouze cítí být duševně nemocná (pocit), ale objektivně určitelnou a zjiitelnou skupinu osob, která má lékařsky verifikovanou psychiatrickou diagnózu (objektivní faktum) a hrozí jí umístění do psychiatrické léčebny. V tomto směru je však nutno současně konstatovat, že se může jednat pouze o dílčí nesprávnou právní úvahu soudu ohledně výkladu pojmu „sociální skupiny“, odstranitelnou dalším postupem - pro stručnost Nejvyšší správní soud odkazuje na své rozhodnutí z 10. 1. 2007, č. j. 6 Azs 80/2006 - 64. Závažnější skutečností je, že se v průběhu celého řízení nikdo nevypořádal s opakovaným (různým způsobem uplatňovaným) tvrzením stěžovatele o nelidském zacházení v psychiatrických zařízeních, které mu v zemi původu hrozí (a to ani z hlediska kritérií § 14a zákona o azylu). Nepřezkoumatelnost je v projednávaném případě dána v první řadě pominutím tohoto žalobního tvrzení, a to zejména ve vztahu k jednotlivým institutům zákona o azylu při zohlednění konkretizované skutkové a právní stránky daného případu (viz níže). K tomu je třeba poznamenat, že v případě, kdy dochází k zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, je správní orgán povinen, resp. oprávněn, ke zkoumání podmínek pro udělení mezinárodní ochrany toliko v tom rozsahu, zda *skutečnosti stěžovatelem v průběhu správního řízení uváděné svědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu*. Míra zkoumání zákonných podmínek § 12 a § 14a je tedy poměrně nízká a je limitována tvrzeními žadatele. V daném případě však došlo k úplnému pominutí určité části tvrzení stěžovatele (z hlediska institutů mezinárodní ochrany alespoň potencionálně relevantních), se kterými se nikdo vůbec nevypořádal, a to ani ve stádiu řízení před správním orgánem, ani v řízení před krajským soudem (viz níže). Nejvyšší správní soud poukazuje na svou konstantní judikaturu, stejně jako na judikaturu Ústavního soudu, která opakovaně podtrhuje nutnost řádného odůvodnění rozhodnutí, na které má jednoznačně účastník řízení právo. Podle § 54 odst. 2 s. ř. s. je základní náležitostí rozsudku jeho odůvodnění. O odůvodnění lze hovořit jako o řádném tehdy, pokud obsahuje, čeho se stěžovatel v žalobě domáhal, jak se k tomu vyjádřil správní orgán, stručně jaký v tomto směru byl obsah spisu a jak soud rozhodl, které úvahy jej k rozhodnutí vedly, přičemž soud rovněž uvede, jak aplikoval na danou situaci konkrétní ustanovení, jaké výkladové metody použil a k jakému výsledku dospěl. Pokud soud svým procesním povinností nedostál, mohl tím zasáhnout do základních práv stěžovatele na spravedlivý proces a mohl by také založit nerovnost účastníků řízení. V této souvislosti lze také odkázat na bohatou judikaturu. Ústavní soud se vyjádřil k nutnosti řádného odůvodnění soudních rozhodnutí, které je považováno za esenciální podmínku ústavně konformního rozhodnutí vylučujícího libovůli v rozhodování např. v nálezu sp. zn. I. ÚS 588/03, sp. zn. III. ÚS 463/2000, Ústavní soud: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 20, Praha, C. H. Beck 2001, str. 267; IV. ÚS 564/02, Ústavní soud: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 30, Praha, C. H. Beck 2003, str. 489 nebo nález soudu České republiky ze dne 26. 9. 1996, sp. zn. III. ÚS 176/96. Z odůvodnění rozhodnutí obecného soudu má vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé, takové odůvodnění vyhovuje zákonným hlediskům a v konečném důsledku takové rozhodnutí vyhovuje základním právům

účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 242/02 lze na věc v této souvislosti pohlížet i z hlediska zásad spravedlivého procesu, z nichž mimo jiné vyplývá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí odůvodnit, reagovat na uplatněné námitky a vysvětlit jejich případné odmítnutí (např. nález III. ÚS 258/99 /nález č. 148, sv. 16 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu/, nález I. ÚS 413/02 /nález č. 4, sv. 29 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu/).

Krajský soud svůj závěr o nedůvodnosti žaloby postavil v podstatě pouze na blíže nevysvětleném tvrzení, že obavy z opakované hospitalizace v psychiatrické léčebně v Rusku nejsou azylově relevantní, a ani je nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy. Vůbec však nezdůvodnil, proč - tedy na základě jakých úvah - dospěl k tomuto závěru. Zejména k otázce tvrzeného závažného porušování lidských práv v psychiatrických léčebnách a k otázce podmínek v nich (naznačujících nelidské zacházení) se nevyjádřil vůbec. Svou úvahu ohledně absence nebezpečí vážné újmy postavil pouze na vytrženém izolovaném tvrzení žalobce o obavě ze špatných zákonů, zejména zákona o psychiatrii a o právech občanů, přičemž konkrétně tyto obavy vyhodnotil jako nerelevantní z hlediska hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy. Zcela pominul, že obavy stěžovatele se svou podstatou netýkají zákonů (zákona o psychiatrii), ale tvrzené reálné hrozby nelidského zacházení v ruských psychiatrických zařízeních. Tato tvrzení (a tedy i podstatu námitek) stěžovatele soud zcela pominul. V tomto směru lze odkázat na rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, v němž zdejší soud uvedl, že: „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Nestačí, pokud soud při vypořádávání se s touto argumentací účastníka pouze konstatuje, že tato je nesprávná, avšak neuvede, v čem (tj. v jakých konkrétních aspektech, resp. důvodech právních či případně skutkových) její nesprávnost spočívá.*“ Nejvyšší správní soud též vyslovil v rozsudku č. j. 1 Afs 135/2004 - 73 ze dne 18. 10. 2005, který byl uveřejněn pod č. 787/2006 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že „*opomene-li krajský (městský) soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.)*“.

Při postupu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu (podle kterého byla v daném případě žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná) přitom správní orgán zkoumá, zda žadatelem uváděné skutečnosti nesvědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů azylově relevantních (tj. pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů) nebo z důvodů relevantních pro udělení doplňkové ochrany (tj. důvodné obavy, že v případě návratu do země původu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy). Za pronásledování se přitom pro účely zákona o azylu považuje *závažné porušení lidských práv*, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány.

(Poznámka: Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí vyšel při vymezování pojmu pronásledování z jiného znění zákona, než ze znění platného v době rozhodování správního orgánu - § 75 odst. 1 s. ř. s.). Vážná újma je definována mj. tak, že se za ni považuje mučení nebo *nelidské* či ponižující *zacházení* nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. Hrozbu nelidského zacházení spočívající v podmínkách v ruských psychiatrických zařízeních přitom stěžovatel jak v řízení před správním orgánem, tak v soudním řízení různým způsobem opakovaně uplatňoval. Žádný z orgánů veřejné moci se jí však nezabýval, ani se k ní nijak nevyjádřil. (Správní orgán zdůvodnění zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné odbyl v podstatě dvouvětovým obecným konstatováním, že se jedná o záležitosti odlišné od důvodů pro azylové řízení relevantních a ve vztahu k posouzení doplňkové ochrany žalovaný po obšírné citaci právní úpravy konstatoval, že žadatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možno vážné újmě podřadit. Tyto závěry však vůbec konkrétně ve vztahu k citované právní úpravě a zejména vylícenému skutkovému stavu nevysvětlil, zvláště se nevyjádřil k tvrzení žadatele o hrozbě zacházení v ruských psychiatrických zařízeních (v pohovoru ze dne 27. 10. 2007 bylo žadatelem zmiňováno mj. používání zakázaných léčebných metod apod.). Své závěry konkrétně a srozumitelně nezdůvodnil a nevysvětlil ani ve vztahu k důvodům v § 12, ani § 14a zákona o azylu. Za skutkově relevantní přitom z výpovědi žadatele vzal a vyanalyzoval - bez relevantní specifikace - pouze obecně obavy z opakované hospitalizace v psychiatrické léčebně, potíže ekonomického charakteru ve vlasti a nesouhlas s postupem policie.) Správní orgán - a následně i soud - některá tvrzení stěžovatele zcela pominul a přešel je, resp. pojednal je tak, že zredukoval jeho tvrzení jen na nespokojenost žadatele s úrovní lékařské péče. To však neodpovídá tvrzením stěžovatele jak v průběhu správního řízení, tak v žalobě a následně i v kasační stížnosti, kde opakovaně různým způsobem upozorňuje na porušování lidských práv a nelidské zacházení v psychiatrických léčebnách, kam mu reálně hrozí nedobrovolné umístění. Těmito tvrzeními se nikdo v průběhu řízení nezabýval a nevyjádřil se k nim. (K tomu je třeba nad rámec nezbytného poznamenat, že podle současné judikatury v oblasti mezinárodní ochrany dokonce i *žadatelé o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí, může hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení - spočívající* (dokonce) *v tom, že mu v zemi původu nebude dostupná potřebná zdravotní péče. Výklad pojmu „vážná újma“ musí v těchto případech vycházet z rozsahu zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak je zakotven v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod* - podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89. V tomto směru je však závažné vnímat judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, který např. ve věci N. proti Spojenému království, rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 27. 5. 2008, stížnost č. 26565/05 vymezil vysokou míru prahu závažnosti, vedoucího ke shledání porušení výše citovaného čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod: „*Rozhodnutí o deportaci cizince, který trpí vážnou fyzickou nebo psychickou chorobou, do země, v níž jsou prostředky nezbytné k léčbě této nemoci na nižší úrovni než ve smluvním státě, může způsobit porušení čl. 3 pouze za výjimečných okolností, když proti vyhoštění existují vážné humanitární důvody.*“ Odkázal přitom ovšem na velmi vysokou míru prahu závažnosti stanovenou v případě D. proti Spojenému království.) Evropský soud pro lidská práva tedy vnímá za určitých - velmi mezních - okolností již kritickou míru nedostupnosti zdravotní péče jako rozporné s článkem 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V projednávaném případě se nikdo nezabýval ani mnohem závažnějším a - z hlediska azylových institutů

přímočařejším - tvrzením o přímém nelidském zacházení a porušování lidských práv v psychiatrických léčebnách, kam stěžovateli hrozí podle jeho tvrzení v případě návratu umístění (odhlédnuto v tuto chvíli od stěžovatelem rovněž tvrzené nedostatečnosti a neúčinnosti lékařské péče, kterou uplatnil spíše až v doplnění žaloby z 25. 2. 2009). Správní orgán za výše uvedených okolností přesto vyhodnotil žádost jako „zjevně nedůvodnou“. Spojení „zjevně nedůvodná“ obsažené v § 16 odst. 1 zákona o azylu je nutno chápat jako legislativní termín naznačující intenzitu nedůvodnosti, která by měla dosahovat alespoň základního stupně zřejmosti (očividnosti). Minimálně s ohledem na institut vážné újmy (§ 14a zákona o azylu) při výslovném tvrzení žadatele o hrozícím zacházení v případě nucené (a dost možná reálně hrozící) hospitalizace v psychiatrické léčebně se nejeví vyhodnocení o zjevné nedůvodnosti žádosti příliš podloženým, to vše specificky za situace, kdy žalovaný navíc tato tvrzení žadatele zcela přešel a po skutkové ani právní stránce se k nim nijak nevyjádřil - co do vyhodnocení z hlediska institutů zákona o azylu o nich pomlčel. Z tohoto hlediska se jeví již rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným, s tím, že by bylo žádoucí tvrzení žadatele prověřit a relevantně a podloženě na ně v rozhodnutí reagovat.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že ve vztahu ke kasační námitce, kterou se stěžovatel dovolává humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, nemohl stěžovateli dát za pravdu. V daném případě byla žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná - za těchto okolností podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71) „nemůže správní orgán tímto rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 13 nebo podle § 14 neuděluje.“ Proto Nejvyšší správní soud nemohl námitce stěžovatele, co do možnosti aplikace § 14 zákona o azylu, přisvědčit.

Nejvyšší správní soud uzavírá s tím, že napadený rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů s ohledem na výše rozvedené pominutí některých závažných žalobních tvrzení, kterým se soud dopustil pochybení, jež vykazuje takovou intenzitu, která by mohla mít vliv na samo hmotněprávní postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Ostravě v novém rozhodnutí (ust. § 110 odst. 2 s. ř. s.).

Stěžovateli byla k ochraně jeho zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka JUDr. Margita Dostálová. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Uvedená advokátka podala dne 22. 9. 2009 vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V tomto vyúčtování požadovala odměnu za 1 úkon právní služby ve výši 1000 Kč, a to za převzetí a přípravu zastoupení. Ustanovená advokátka není plátcem DPH. Spolu s režijním paušálem po 300 Kč na 1 úkon právní služby tak uplatňuje celkovou částku ve výši 1300 Kč. Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za každý z úkonů právní služby v citovaném ustanovení

uvedených. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Ustanovená advokátka zde výslovně uvádí, že by se uskutečnila první porada se stěžovatelem, která je podmínkou přiznání odměny za uvedený úkon. Předmětný úkon tedy je úkonem, za který náleží advokátce odměna podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Ustanovené advokátce tak byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby, což při částce 2100 Kč za jeden úkon právní služby spolu s náhradou hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) činí celkem částku 2400 Kč, která byla ustanovené advokátce přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu